

Alain Schneider

Quelques “faux amis” du français en polonais

Deuxième édition
Cracovie 2011

Quelques « faux amis » du français en polonais

terme polonais et sa traduction	faux ami français et sa traduction
adapter tourne-disque	adaptateur transformator
agitacja propagande politique ; militantisme	agitation poruszenie; niepokój, wzburzenie
agrafka épingle à nourrice	agrafe klamra; spinka; zszywacz
akademia célébration, commémoration ; académie	académie akademia; regionalna organizacja oświaty
akademik académicien ; foyer d'étudiant	académique akademicki
akt nu ; acte	acte czyn; akt
aktualny d'aujourd'hui, d'actualité, à jour, valide	actuel współczesny; bieżący; obecny
alimenty pension alimentaire	aliments żywność; alimenty (langue juridique)
amator amateur	amateur miłośnik; zwolennik; amator
ambulans	ambulance karetka pogotowia
ankieta formulaire, questionnaire ; enquête	enquête wywiad; badanie; dochodzenie; ankieta
antykwariat bouquiniste	antiquité starożytność
apartament suite	appartement mieszkanie
apel rassemblement, appel	appel wezwanie; wołanie; sygnał; odwołanie; apel
architektonyczny, architectural	architectonique, 1. sztuka i nauka budowy 2. termin filozoficzny (Arystoteles, Kant)
aptekarz pharmacien	apothicaire farmaceuta, aptekarz (mot vieilli)
atrapa trompe l'œil, factice	attrape pułapka; oszustwo

awantura dispute, scène, altercation	aventure przygoda
bateria pile, batterie	batterie akumulator; bateria
bazar marché	bazar bazar, bałagan (désordre)
benefis hommage	bénéfice zyski, korzyść, pożytek
benzyna essence	benzine – benzène benzyna lekka; benzen
blankiet formulaire	blanquette (de Limoux) musujące wino; (de veau) potrawka w białym sosie
bluzka chemisier, polo	blouse fartuch
brązowy marron, brun	bronzé opalony
budyń pouding	boudin kaszanka
bufet bar	buffet kredens, bufet, poczęstunek
bursa pension	bourse giełda; stypendium
centrala standard, central téléphonique	centrale
charakter personnage de théâtre, caractère, écriture	caractère
dekoracja décoration	décoration odznaczenie; dekoracja
delegacja voyage professionnel ; délégation	délégation delegacja (wybrana grupa ludzi)
demonstracja manifestation, démonstration	démonstration dowodzenie; dowód; pokaz
demoralizować dépraver, dévergonder, corrompre	démoraliser zasmucać, zniechęcać, przygnębiać
demoralizacja dépravation, perte des repères moraux, perte des valeurs (morales)	démoralisation zniechęcanie, depresja
deser	désert

dessert	pustynia
dęty instruments à vent	dents zęby
dom maison	dôme kopuła
dziekan doyen	decan dekada (zodiak)
dyrygent chef d'orchestre	dirigeant przywódca; naczelnik;
dywan tapis	divan wersalka
edytor (informatique) traitement de texte	éditeur wydawca
ekspozitura succursale	exposition wystawa
ekspresja expressivité	expression wyrażenie
emeryt, emerytura retraité, retraite	émérite doświadczony, wysłużony
esencja extrait (de plantes p. ex.)	essence benzyna
exposé, déclaration de politique générale	exposé, praca ustna licealisty lub studenta
ewidencja suivi	évidence oczywistość
faktyczny réel	factice sztuczny
fason coupe (d'un vêtement)	façon sposób
fatalny catastrophique, affreux, désastreux, mauvais, déplorable	fatal nieunikniony; śmiertelny; nieuchronny
figura figure, silhouette	figure osobistość; postać; wyraz twarzy; figura
filia, antenne, filiale	filiale oddział, filia, ekpozytura
flaki tripes	flaque kałuża

folia feuille, film	folie szaleństwo
frekwencja fréquentation	fréquence częstotliwość
frez fraise (outil)	fraise truskawka, poziomka; frez (wiertło)
frezje freesia (fleurs)	fraisier truskawka
fuzja fusion, fusil	fusée rakieta
galanteria mercerie, galanterie	galanterie galanteria
garaż garage	garage warsztat samochodowy, garaż
garnitur costume	garniture okładzina; przybranie; dodatki
gimnazjum collège, lycée (avant guerre)	gymnase sala gimnastyczna
gol but	goal bramkarz
gril grill	grille siatka; ogrodzenie
guma caoutchouc, chewing-gum, élastique, gomme	gomme gumka
herbata thé	herbacée zioło
impotent impuissant (sexuel)	impotent ułomny ; kaleki ; ubezwładniony
indeks livret de notes, carnet de notes (études supérieures)	index wskazujący palec
interes intérêt, affaires, entreprise	intérêt odsetki, interes
kadencja mandat (politique)	cadence takt; rytm; tempo
kadr service du personnel	cadre rama; kierujący pracownik
kaloryfer radiateur	calorifère (mot vieilli) kaloryfer

kampania campagne (électorale, promotionnelle)	campagne wieś, pole; kampania
karo carreau (aux cartes)	carreau szyba; płytka; kafelka; karo
karuzela manège	carrousel parada konna
kasować éliminer ; composter	casser złamać; zniszczyć
kolacja dîner	collation przekąska
kolega camarade, ami, collègue	collègue kolega z pracy, kolega po fachu
kolegium collège (ens. supérieur) ; tribunal de 1 ^e instance	collège kolegium; gimnazjum
kolokwium contrôle, interrogation	colloque zjazd; konferencja
komiks bande dessinée	comique komiczny; zabawny; śmieszny
kompot fruits cuits à l'eau	compote mus jabłkowy
kompromitacja ridicule, compromission	compromission kompromis; układ
konduktor contrôleur, receveur	conducteur przewodnik; kierowca, szofer; motorniczy
konsumować consommer	se consumer zniszczyc; pochłonąć
kostium maillot de bain	costume garnitur
kotlet (mielony) steak haché; (panierowany) escalope panée	côtelette żeberka; żebro
kujon bachoteur ; bûcheur	couillon głupiec; dureń
kulturalny cultivé, bien élevé, distingué	culturel kulturalny, związany z kulturą
kupa tas, pile, amas	coupé kocz, powóz skryty
kupić	couper

acheter	kroić; obciąć
kurant carillon	courant prąd; nurt
kurant carillon	courante biegunka
kurator responsable régional de l'éducation ; commissaire d'une exposition ; tuteur	curateur kurator (osoba wyznaczona przez sąd na przedstawiciela osoby, która nie może sama prowadzić swoich spraw)
kuraż bravade, courage	courage odwaga
kurs cours	course wyścig
laik laïc; non-spécialiste	laïc świecki
lektor lecteur, professeur de langue	lecteur lektor, czytelnik, czytnik
lekatura lecture scolaire	lecture czytanie; odczytywanie; lektura
lornetka jumelles	lorgnette luneta
lustro miroir	lustre żyrandol, świecznik
magazyn magazine, entrepôt	magasin sklep, skład, magazyn
magazyn magazine, entrepôt	magazine czasopismo, magazyn
makaron pâtes alimentaires, macaroni	macaron makaronik (ciastko)
mandat amende	mandat przekaz pocztowy, nakaz
manifestacja manifestation	manifestation objawienie; przejaw; demonstracja
mankament inconvénient	manquement uchybienie
masoneria franc-maçonnerie	maçonnerie murowanie; murarka; masoneria, wolno- mularstwo
maszerować	marcher

défiler ; marcher à pas cadencé	chodzić;
materiał tissu, matériau, programmes	matériel sprzęt, wyposażenie
medycyna médecine	médecine medycyna; lekarstwo
mgr abréviation du titre universitaire magister	mgr skrót „monseigneur” (np. biskup)
migdały amandes ; amygdales	amygdales migdały (w gardle)
migdały (drugie) végétations	végétations wegetacje; drugie migdały
minus moins	minus zero
moneta pièce de monnaie	monnaie waluta
mus compote de fruits	mousse (f.) piana; (m.) majtek
narkotyzować dégager une mauvaise odeur	narcotiser usypiać
oliwa huile (d’olive)	olive oliwka
omlet préparation aux oeufs brouillés	omelette jajecznica
opinia réputation ; opinion	opinion przekonanie; zdanie; mniemanie; opinia
odynans officier d’ordonnance	ordonnance recepta; porządek
odynarny vulgaire, grossier, trivial	ordinaire zwyczajny; ordynariusz
palto manteau (d’hiver)	paletot (terme vieilli) płaszcz (pół krótki)
palma palmier	palme liść palmy
parasol parapluie	parasol parasol przeciwsłoneczny
parter rez-de-chaussée	parterre kwietnik (w ogrodzie); parter (w teatrze)
patron	patron

patron ; protecteur	właściciel; patron, szablon
pensja salaire	pension renta; pensjonat
peron quai de gare	perron ganek
pies chien	pièce pokój; sztuka; moneta
polonez danse « polonaise »	polonaise polska; polonez
popularyzacja	popularisation popularyzacja; upowszechnienie
pozycja rang, position, attitude	position pozycja; położenie; miejsce
praktykant stagiaire	pratiquant praktykujący
Premier Premier ministre	premier pierwszy
prezbyter diacre permanent	presbytère plebania
prezydent président ; maire de grande ville (en Pologne)	président prezydent; prezes; przewodniczący
proces processus ; procès	procès proces; sprawa sądowa
pub pub (à l'anglaise)	pub pub; reklama
radiator radiateur (terme technique)	radiateur kaloryfer
radio radio, radiodiffusion	radio radio; rozgłośnia; rentgen; rentgenogram
rakieta raquette, fusée	roquette rakieta (broń)
rakieta raquette, fusée	raquette rakieta (tenisowa)
rama cadre	rame wiosło; skład pociągu/metra
rata échéance	rate śledziona; samica szczura
recepta	recette

ordonnance (médicale)	przepis (kulinarny); wpływ
regal étagère	régal przysmak; przyjemność
rejon secteur, zone	rayon promień; szprycha; półka
reklamować faire de la publicité, promouvoir	réclamer domagać się, wymagać, żądać
rekompensata indemnité	compensation kompensacja; odszkodowanie chambre de compensation : izba rozliczeniowa
rekompensata indemnité	récompense nagroda
rekreacja loisirs	récréation przerwa (w szkole)
rektor recteur; président d'université	recteur rektor; regionalny naczelnik oświaty
relacja relation, compte rendu	relation stosunek, znajomość, znajomy, relacja
rewanż revanche, (match) retour	revanche zemsta; odwet; rewanz
rewizja inspection, contrôle	révision powtórki; przegląd; zmiana;
rewizor inspecteur, contrôleur	réviseur recenzent, korektor, rewidencja, kontroler
rezydencja résidence	résidence siedziba; miejsce pobytu
reżyser metteur en scène	régisseur zarządcza; intendent; inspicient
Riviera Côte d'Azur	rivière rzeka
rondel casserole	rondelle podkładka pod nakrętkę; plasterek
różowy rose	rouge czerwony
sanatorium maison de repos, centre de soins	sanatorium sanatorium dla gruźlików
sekcja (sekcja zwłok) autopsie, dissection	section oddział, sekcja; przekrój

seks sex (relation)	sexe płeć; seks, zmysłowość
sensacja sensationnel	sensation odczucie
ser fromage	serre szklarnia; szpony, pazury
serwis service (après-vente)	service sługa; oddział, biuro, urząd; obsługa; przysługa
sezon saison (haute saison, morte saison)	saison pora roku; sezony
skafander scaphandre, anorak	scaphandre skafander
skleroza vieillissement	sclérose stwardnienie rozsiane; skostnienie
skrypt cours polycopié	script scenariusz; pismo techniczne
snack	snack przekązka; bar
soda soude	soda lemoniada
sold unité monétaire divisionnaire italienne	solde żołd; wyprzedaż
spatułka	spatule łopatka; szpachelka; szufelka; dziób narty
spirytus alcool	spirituel dowcipny; duchowy; duchowny
starter démarreur	starter ssanie
status statut	statut status; statut
staż ancienneté	stage praktyka, szkolenie
sygnał tonalité ; signal	signal znak; sygnał;
sygnatura cote	signature podpis
syndyk liquidateur; syndic	syndic zarządcy; syndyk

szalat toilettes (chalet de nécessité)	chalet schronisko; szałas
szansonier chanteur	chansonnier piosenkarz/ śpiewak kabaretowy
szanty chants de marin	chants śpiewy; pieśni;
szarlotka gâteau aux pommes	charlotte deser z owoców i biszkoptów
szosa route	chaussée jezdnia
szosa route	chausses pludry
szyfr chiffre (code, combinaison)	chiffre cyfra, szyfr
tabletka comprimé	tablette stolik; tabliczka
taboret tabouret	tabouret taboret; stołek
talon coupon, bon	talon pięta
tata papa	tata ciocia, cioteczka, ciotka
technik technicien	technique technika
temat thème ; sujet	thème temat; przedmiot; tłumaczenia na język obcy (w szkole)
teoretyk théoricien	théorique teoretyczny
teraz maintenant	terrasse terasa
teren terrain	terrain teren, grunt, obszar
termin délais; à terme	terme koniec, kres; słowo
tort gâteau à la crème	tarte fr. ciasto z owocami (tarta)
tort gâteau à la crème	tort niesłuszność; błąd; wina; krzywdza; szkoda

trafika bureau de tabac	trafic nielegalny handel (przemyt); ruch pojazdów
trasa trajet, parcours	trace ślad
trefl trèfle	trèfle koniczyna; trefl
trezor sejf	trésor skarb
trup cadavre	troupe gromada; grupa
turysta touriste	tourista choroba
turystyka tourisme	touristique turystyczny
typ	type typ; model; facet
verte tournez la page, TSVP	verte zielona
vis à vis	vis à vis naprzeciwko; twarzą w twarz
wakacje vacances d'été	vacances urlop; wakacje; ferie
walet valet (de cartes)	valet służący; sługa; pokojowiec
wenta vente de charité	vente sprzedaż; wenta
wersja version	version przekład na język ojczysty; wersja
wigilia réveillon/veillée/veille de Noël	vigile stróż/straż nocny
winegret vinaigrette	vinaigre ocet
wulgaryzacja avilissement	vulgarisation popularyzacja
żaluzja jalouse (persienne)	jalouse zawiść; żaluzja
żel gel	gel mróz; żel

zobligować inciter, engager à faire qc.	obliger zmuszać
zrezygnować abandonner, renoncer, annuler, sacrifier	résigner (se) pogodzić się
żur soupe à la farine de seigle	jour dzień

Bibliographie complémentaire

Annie Cataldi-Welniak. *Les fautes de français langue étrangère : Interférence de la langue polonaise.* in *Języki obce w szkole* 1, 47-52., Warszawa, 1994

Jacek Pleciński. *Quelques types de relations sémantiques dans le lexiques: français et polonais. Essai d'une confrontation.* Poznań 1987.

Weronika Wilczyńska. *Un dictionnaire des faux-amis: pour quoi faire?* in *Le Français dans le Monde. Numéro spécial: Lexiques.* Ed. A. H. Ibrahim, 179-186, 1989

Weronika Wilczyńska. "Faux amis" czy "amis infidèles" – definicja a praktyka. in *Kontakty języka polskiego z innymi językami na tle kontaktów kulturowych.* Eds. Jolanta Maćkiewicz, Janusz Siatkowski. Wrocław 1992 (Język a kultura, 7), 161-168, 1992

Leon Zaręba. Polskie *awantura* i francuskie *aventure*: Studium kontrastywne. in *Poradnik Językowy* 1, 11-23, 1980

Weronika Wilczyńska, Bruno Rabiller. *Słownik pułapek językowych polsko-francuski.* Warszawa, 1995

Nouveau sur les « faux-amis » : <http://www.lipczuk.buncic.de/> (2003)

Note : La présente liste a été élaborée pour l'essentiel en 1994 et mise en ligne en 2002 sur mon site personnel http://alain.j.schneider.free.fr/fozami_pol.htm puis complétée plus ou moins régulièrement par la suite. Toutes les remarques sont les bienvenues à l'adresse alain@schnieder.as